

BİR YÖNETİCİ NE ZAMAN BIRAKMALI?

Zeki Sarıhan tarafından yazıldı.
Çarşamba, 26 Eylül 2018 06:34 -

Bir köy veya mahalle muhtarı bu görevi ne kadar süre ile yapmalı? Bunun için yasal bir kural olmadığından ömrünün sonuna kadar muhtarlık yapanlar var! Çoğu ise bir veya birkaç dönem işbaşında kalır. Seçimlerde karşısına rakipler çıkar ve bunlardan biri oyları toplayınca muhtar değişir. Çok uzun süre muhtarlıkta kalmanın sakıncalarının başında köyden yetişecek yeni bir yöneticinin önünü tıkamış olmasıdır. Dernekler, vakıflar, sendikalar da böyledir. Buralarda yönetimi ele geçirenlerin bir kısmı, üyelerinin rızalarıyla, bir kısmı ise çeşitli önlemlerle muhalefetin önünü tıkararak iktidarda uzun süre kalıyorlar. Hatta bazı kuruluşlar, kendi adlarından çok demirbaş hale gelmiş başkanının adıyla anılıyor.

Siyasi hayatımızda politikayı meslek haline getirmiş insanlar var. Her dönemde parti başkanı veya milletvekilidirler. Bu görevleri sona ererse sudan çıkmış balığa dönecekleri hissine kapılırlar. İkinci Meşrutiyet döneminin renkli simalarından Osmanlı Sosyalist Fırkasının, Mütareke döneminde Türkiye Sosyalist Fırkası'nın başkanı İştirakçi Hilmi partisinin ikinci kongresinde kendisini ömür boyu başkan ilan ettirmiş. Bu kararı hükümet tanıyınca partinin üyeleri yeni bir sosyalist parti kurmuşlar. İştirakçi Hüseyin Hilmi, başka hataları yüzünden de partisini kaybederek yapayalnız ortada kalmış. 1922 yılında da bir cinayete kurban gitmiş! Parti ve devlet başkanlıklarında bir kişinin makamına kazık çakması büsbütün hatadır. Türk siyasi hayatı, bunun sakıncalarını görerek cumhurbaşkanları için tek ve 7 yıllık bir dönemi öngörmüşken, daha sonra bu, beşer yıllık iki dönem olarak düzenlendi. Böylece devlette kurulacak bir diktatörlük önlenmeye çalışılmış ise de. AKP, bunu yeni bir anayasa değişikliği ile bütün yetileri cumhurbaşkanına vererek geçersiz hale getirdi!

NE ZAMAN BIRAKMALI?

Yasada ve tüzükte bir hüküm olmasa da bir yönetici, yönetimi ne zaman bırakmalıdır? Kanımca bu soruya şöyle yanıt verilebilir: En güçlü olduğu zaman. Yani başarılarının doruğundayken. Başarı eğrisi dibe vurduğunda veya parti içindeki muhalefetin ite kaka düşürdüğü bir başkan, eski saygınlığına kavuşamaz.

Örneğin İsmet Paşa, CHP'de parti başkanlığını ne zaman bırakacağını tayin edemedi, Ecevit'in karşısında yenildi ve sonunda partisinden bile istifa ederek siyasi hayatını noktaladı. Memleketi en iyi kendilerinin yönetebileceğini, başka biri geldiği zaman memleketin yıkılacağını düşünenler, ülkede demokrasiyi boğmuşlarsa ve devleti sıkı sıkıya kendilerine bağlamışlarsa bir daha o makamı bırakmak istemezler. Bu durum darbeleri davet eder.

Bir yönetici, derneğin, sendikasının veya partisinin gücüne inanmalı ve onların her zaman kurumu yönetecek liderler çıkarabileceğine güvenmelidir. Kendisi bunu hem özendirmeli, hem da buna yardım etmelidir. Eğer hizmetleri unutulmayacak biri ise ona onursal bir makam biçilebilir veya danışman olarak görüşlerinden yararlanılabilirler.

İktidar çok tatlıdır, aynı zamanda ateşten bir gömlektir. Tek adam sisteminin yaratacağı sakıncaları ancak özgür seçimler ve demokrasi giderebilir. Özgürlüğün olmadığı bir siyasi ortamda zaten tek belirleyici, tek adam olmanın övünülecek bir yanı yoktur.

BEN NE ZAMAN BIRAKTIM?

Ele aldığım konularda daha somut konuşabilmek için sık sık kendi yaşadıklarımın da söz ediyorum. Bu konuda da kendimden örnek vermesem olmaz. Başında bulunduğum kuruluşlardan en uzun ömürlü, dolayısıyla en uzun süre temsil ettiğim iki kuruluş var. Bunlardan biri Öğretmen Dünyası dergisidir ki, 1980 yılında yayın hayatına atıldı. Ben bu derginin (1982'de yazışları müdürü olduğum iki sayısını ve 1986'daki yaklaşık bir yıllık gönüllü ve zorunlu ayrılığı saymazsak) 1988'e kadar yazı kurulunda buldum. 1988'de Yazı işleri müdürü, ardından da sahiplik görevini üstlendim. Bu grevim devam ederken 2003'te kurduğumuz Ulusal Eğitim Derneğinin genel başkanlığına seçildim. Dergide her yıl yapılan seçimlerde ve dernekte iki yılda

BİR YÖNETİCİ NE ZAMAN BIRAKMALI?

Zeki Sarıhan tarafından yazıldı.
Çarşamba, 26 Eylül 2018 06:34 -

bir yaptığımız kongrelerde göreve devam kararı çıktı. Ancak dergi ve dernekte her zaman çok ön planda görünmek, derginin ve derneğin adının benimle anılması gibi bir sakınca da yaratmaya başladı. Birçoklarının bilmediği şey, bu kurumların birer kolektif çaba ile ayakta durduğu idi.

Derneğin 2009 kongresinde, dernek başkanlığında bunun son dönem olacağını belirttim ve 2011 Kongresinde de bu sözümlü tuttum. Karşımda bir aday yokken ve hiç kimse “Yeter artık, bırak” dememişken başkanlığı bıraktım. Arkadaşlarım da dergide ve dernekteki emeğim nedeniyle kongre kararıyla bana “Onursal Genel Başkan” sıfatını verdiler. Dernek de dergi de bu değişimden ötürü bir zaafa uğramadı. Her yiğidin bir yoğurt yiyişi olduğunu da kabul etmeli.

GEREKLİ OLAN KURUMLAŞMADIR

Bir kurumun yaşaması için güvence olan, başkanı değil, kurumlaşmasıdır. Kurum daha baştan sağlam ilkelere bağlanır, daima tabana dayanır ve içinde demokrasi uygularsa selamete yol almaya devam eder. Kitlelerin sağduyusuna ve ortak akla güvenmek gerekir. Karar alma mekanizmasını tek bir kişiye bağlamak, daima o kişinin siyasi felaketi ile sonuçlanma riskini de taşır. Birçok yazımda vurguladığım gibi Kurtuluş Savaşı'nın zaferle sonuçlanmasının nedeni Meclis'te ifadesini bulan ortak aklın eseridir. Şimdi o Meclis'in ülke yönetiminde devre dışı bırakılması bunca yıllık deneyimlerden sonra ne kadar acıdır!

CHP Genel Başkanı Kılıçdaroğlu'nun girdiği her seçimden başarısızlıkla çıktığını gerekçe göstererek istifa etmesini isteyen bir hayli insan var. Başarıyı onun yerine geçecek bir başkandan beklemenin hayal olduğunu “CHP'nin Yarası Derinde” yazımda anlatmışım. Ancak CHP'de huzursuzlukları ve genel başkanın daha fazla yıpranmasını önlemek için partide ortak akli harekete geçirmek, bütün adayları ön seçimle belirlemek gerekir. CHP'nin ihtiyacı da kurumsallaşmaktır.

Ancak yazık ki bizim insanlarımızın çoğu, bir kurtarıcı bekliyor.